

Mal dit

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Adolf Beltran (València, 1958) és autor del llibre *No diguis adéu*. El llibre es titula *No digues adéu*.

No anem bé

L'Émile d'*El gat*, torna, desesperat, al bar de Nelly i quan la mestressa el veu deprimint li pregunta: "No anem bé?" ("Ça ne vas pas?"). És, devia pensar Simenon en escriure-la, la pregunta més escaient, perquè és la que permet a l'Émile de respondre-li que la seva dona i madame Martin, que acostumen a prendre el te a casa seva, fan tot el que poden per fotre'l. Però la pregunta de Nelly, en la versió *Quaderns Crema*-Lluís Maria Todó, és tota una altra, "¿No et trobes bé?", pregunta que no lliga amb la resposta de l'Émile.

Setmana massa avançada

L'Alícia d'*A través del mirall* es disposa a trucar a la porta REINA ALÍCIA, però treu el cap una criatura amb un bec molt llarg que, segons labutxaca-Salvador Oliva, diu, bo i seguint l'edició castellana de Cátedra: "No s'admet ningú fins a la setmana que ve!". El que diu la criatura, segons Lewis Carroll, és: "No s'admet ningú fins a la setmana següent a la pròxima!" ("No admittance till the week after next!").

Mozart, silenciàt

L'índex de noms de *Dues guerres i un exili* (L'Avenç) de Carles Gerhard i Horret, s'oblida de Mozart, esmentat a la pàgina 154.

Fer el ridícul

El DIEC1 deia que "fer els gegants" podia indicar "fer el taujà" o bé "fer el ridícul". El DIEC2 estableix que només indica "fer el ridícul", tot i que el *Diccionari de locucions i de frases fetes* (Matí-Raspall) opti només per la primera (donar-se importància, fer el fatxenda, presumir) i que també el Moll ignori la que monopolitza la definició del DIEC2.

La nova versió de 'La senyora Dalloway' sorgeix de l'estudi de les objeccions a l'anterior traducció

La versió que Cèsar-August Jordana (Barcelona, 1893-Buenos Aires, 1958) va fer el 1930 de la novel·la *Mrs. Dalloway*, de Virginia Woolf (Londres, 1882-Lewes, Sussex, 1941) –la tercera que es publica al món, després de la francesa i l'alemanya– ha estat una de les més analitzades, estudiades i polèmiques de la història de la traducció catalana. Quan va aparèixer, Rafael Tasis va fer-ne dos retrets a la revista *Mirador*, que el traductor fes artificios el diàleg en generalitzar el tractament de vós i que traduís el noms de fonts dels personatges. El 1991, Jacqueline Hurtley, catedràtica de literatura en llengua anglesa de la UB, va obrir-la en canal. Tot i reconèixer que té un cert grau de precisió i que el text és llegidor, "no sembla –conclou– que la traducció es mereixi la valoració tan positiva que ha rebut" –a la premsa– perquè "la comparació amb l'original revela certa negligència, certa manca de sensibilitat envers el mètode de Woolf i una manca d'equivalència estilística apropiada".

El 2003, any de la darrera reedició de la traducció, Carles Miró va criticar a la premsa que no s'hagués traduït de nou, atès que la versió del 1930 està escrita en un "català ortopèdic", fet que l'editor va haver d'acceptar en indicar que el text, tot i considerar-lo correcte, era un "pèl encarcerat". Sis anys més tard, la filòloga Maria Campillo reconeixia que és una traducció a la qual es poden posar, com s'ha escaigut, objeccions.

Tot això ho recorda Victòria Alsina, coordinadora del Centre d'Estudis de Discurs i Traducció de la UPF, en l'article "*Mrs. Dalloway* de Virginia Woolf traduït per C. A. Jordana" (*Anuari Trilcat, Estudis de traducció, recepció i literatura catalana contemporània*, 2012). I ho recorda abans d'exposar la seva anàlisi de la traducció, a partir de les objeccions apuntades per Jacqueline Hurtley. Victòria Alsina reforça les principals crítiques de Jacqueline Hurtley, si bé en matisa algunes, i conclou que la versió de Jordana no recull tota la riquesa i complexitat del text anglès, rebaixa la intensitat poètica de l'original i cau en un registre literari artificial –el noucentista–, allunyat de l'estil natural de Virginia Woolf.

La detallada crítica de Jacqueline Hurtley també ha estat considerada per Dolors Udina, professora associada de la Facultat de Traducció i Interpretació de la UAB, la nova traductora de la novel·la, publicada per RBA amb el títol *La senyora Dalloway*. La nova traductora indica en el postfaci de l'edició que crítiques com la de Hurtley, tot i no compartir-les del tot, són molt alligonadores per als traductors posteriors, i, a més, comporten un aprofundiment en l'estudi de la tècnica literària de l'autor que ajuda el traductor en la seva tasca. A banda de l'estudi de la professora de la Universitat de Barcelona, Dolor Udina s'ha servit de desenes d'articles acadèmics sobre la interpretació d'algunes frases i intencions de Virginia Woolf en paràgrafs i passatges concrets, i de les traduccions al castellà, italià i francès, però no va ser fins després d'haver fet una tercera versió, ja força definitiva, que va comparar algunes de les seves decisions amb les de Jordana.

EL TEMPS

Virginia Woolf publica *Mrs Dalloway* el 1925 i es tradueix al català el 1930.